

แผนพับประชาสัมพันธ์

ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น (ประเพณีสงกรานต์)

องค์การบริหารส่วนตำบลจานลาน
อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ

ประเพณีสงกรานต์ ของไทยที่สืบกันมาอย่างช้านาน

โดยการนับ ระยะเวลาที่เส้นทางของ ดวงอาทิตย์ โคจรผ่านกลุ่มดาวฤกษ์จักราศีทั้ง ๑๒ กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มดาวราศีเมษ พฤษภ เมถุน กรกฎ สิงห์ กันย์ ตุลย์ พิจิก ธนู มังกร กุมภ์และ มีน การ โคจรผ่านกลุ่มดาวแต่ละกลุ่ม จะใช้ระยะเวลา ประมาณ ๓๐ วัน เมื่อ ดวงอาทิตย์โคจรผ่านกลุ่มดาว เหล่านี้ ครบทั้ง ๑๒ กลุ่ม ก็จะได้ระยะเวลา ๑ ปีพอดีเป็นวิธีการนับ เดือนที่ใช้นั้น ใน ประเทศอินเดีย และกลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งรับอิทธิพล ทางวัฒนธรรมมาจาก อินเดียเช่น ไทย พม่า เขมร ลาว เป็นต้น

ประเพณีสงกรานต์ ของไทยที่สืบกันมาอย่างช้านาน

ความสำคัญของวันสงกรานต์

ปฏิทินไทยในขณะนี้กำหนด ให้เทศกาล สงกรานต์ตรงกับวันที่ ๑๓ - ๑๕ เมษายน ของทุกปี และ เป็นวันหยุดราชการ อย่างไรก็ตาม ประกาศสงกรานต์อย่างเป็นทางการจะคำนวณตามหลักเกณฑ์ในคัมภีร์ สุริยยาตร์ซึ่งแต่โบราณมากำหนดให้วันแรกของเทศกาล เป็นวันที่พระอาทิตย์ย้ายออกจากราศีมีนเข้าสู่ราศีเมษ เรียกว่า "วันมหาสงกรานต์" วันถัด มาเรียกว่า "วันเนา" และวันสุดท้ายเป็นวันเปลี่ยนจุลศักราชและเริ่มใช้กาลโยคประจำปีใหม่ เรียกว่า "วันเถลิงศก" จากหลักการข้างต้นนี้ทำให้ปัจจุบันเทศกาลสงกรานต์ ตรงกับวันที่ ๑๔-๑๖ เมษายน (ยกเว้น บางปีเช่น พ.ศ. ๒๕๕๑ และ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่สงกรานต์กลับมาตรงกับวันที่ ๑๓-๑๕ เมษายน) ซึ่งบางปีก็อาจจะตรงกับวันใดวันหนึ่ง

ทำ บุญในวัน สงกรานต์

● การทำ บุญตักบาตรและการสร้างกุศลด้วยการปล่อย นกปล่อยปลา

สมัยโบราณ เมื่อถึงวันสงกรานต์ประชาชนจะพากัน ตื่นแต่เช้ามืด เตรียมหุงข้าวต้มแกล เพื่อนำไปทำบุญที่วัด ทุกคนจะแต่งกายด้วยเสื้อผ้าชุดใหม่สีสันสดใส โดยเฉพาะหนุ่มสาวเพราะจะได้มีโอกาสพบปะพูดคุยกัน ได้อย่างสะดวกแต่งก็ต้องอยู่ในสายตาผู้ใหญ่

เมื่อทำ บุญตัก บาตรหรือเลี้ยงพระเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการบั้งสุกอธิษฐานของบรรพบุรุษผู้ล่วงลับ เพื่ออุทิศ ส่วนกุศลไปให้นอกจากนั้นยังมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น ก่อ พระเจดีย์ทราย ซึ่งเป็น การขนทรายเข้า

เท่ากับเป็นการแพร่ขยายพันธุ์ตัวให้คงอยู่ไปชั่วลูกชั่วหลาน และที่จะขาดเสียไม่ได้ก็คือการสงกราน้ำพระการรดน้ำ ดำ หัวขอพรจากผู้ใหญ่รวมไปจนถึงการเล่นสาดน้ำกันเองในหมู่หนุ่มสาวการสงกราน้ำ พระพุทธรูป,การสงกราน้ำ พระสงฆ์

● การเล่นสาดน้ำสำหรับหนุ่มสาว

หลังจากทำ พิธีสงกราน้ำพระพุทธรูป สงกราน้ำ พระสงฆ์และรดน้ำ ขอพรจากญาติผู้ใหญ่แล้วพวกหนุ่ม ๆสาว ๆ ก็จะเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนาน ซึ่งน้ำที่ใช้ นำ มาสาดนั้นต้องเป็นน้ำที่สะอาดมีกลิ่นหอม เด็กบางคนไม่เข้าใจถึงวัฒนธรรมถึงจุดประสงค์ของการ เล่นสาดน้ำ ในวันสงกรานต์เอาน้ำ ผสมสีหรือผสมเมสึด แมงลัก แล้วนำมาสาดใส่ผู้อื่น ซึ่งเป็นการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง สถานที่เล่นสาดน้ำ ส่วนใหญ่เป็นลานวัด หรือลานกว้างของหมู่บ้าน พอเหนื่อยก็จะมิขนมและอาหารเลี้ยง ซึ่ง ชาวบ้านจะช่วยกัน เรีย ไร่ออกเงินและช่วยกันทำไว้ ตอนเย็นจึงแยกย้ายกันกลับไปบ้านเพื่ออาบน้ำเปลี่ยน เสื้อผ้าชุดใหม่แล้วมาชุมนุมกัน ที่ลานวันอีกครั้ง เพื่อร่วมการละเล่นพื้นเมืองการละเล่นพื้นบ้านในวันสงกรานต์

ความหมายของคำที่เกี่ยวข้องกับสงกรานต์

สงกรานต์ที่แปลว่า "ก้าวขึ้น" "ย่างขึ้น" นั้นหมายถึงการที่ดวงอาทิตย์ขึ้นสู่ราศีใหม่อัน เป็นเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นทุกเดือน ที่เรียกว่า สงกรานต์ แต่เมื่อครบ ๑๒ เดือนแล้วย่างขึ้นราศีเมษอีก จัดเป็นสงกรานต์ปีถือว่าเป็นวันขึ้นปีใหม่ทางสุริยคติในทางโหราศาสตร์ มหาสงกรานต์แปลว่า ก้าวขึ้นหรือย่างขึ้นครั้งใหญ่ หมายถึงสงกรานต์ปี คือปีใหม่อย่างเด็ดว กล่าวคือสงกรานต์หมายถึง ได้ทั้งสังคราต์เดือนและสงกรานต์ปี แต่มหาสงกรานต์หมายถึง สงกรานต์ปี อย่างเดียว

